

12-043 HJ/CR

ANSVAR FOR BESTYRELSESMEDLEMMER.

Advokat Hans Ladekjær Jeppesen
Advokatfirmaet Kirk Larsen & Ascanius

Den seneste tids økonomiske sammenbrud i forskellige pengeinstitutter har skabt fokus i offentligheden på bestyrelses arbejde og ansvar.

Statens afviklingsselskab – Finansiell Stabilitet – foranstalter nærmest pr. automatik en såkaldt uvildig advokatundersøgelse af, om det krakkede pengeinstituts bestyrelse kan have pådraget sig et personligt erstatningsansvar ved udøvelsen af sit hverv.

Fra dagspressen ved vi, at der ved stort set alle bankkrak er erstatningsager om betydelige beløb under forberedelse ved domstolene.

Lovregler.

Efter selskabsloven er et selskabs bestyrelsesmedlemmer erstatningsansvarlige overfor selskabet, aktionærerne og/eller tredjemand (leverandører, långivere mv.) hvis de forsætligt eller uagtsomt har tilføjet de pågældende skade.

Der foretages en individuel vurdering af hvert enkelt bestyrelsesmedlems forhold, og det kan således teoretisk set godt tænkes, at nogle bestyrelsesmedlemmer bliver erstatningsansvarlige, mens andre ikke bliver det. I de fleste tilfælde vil alle bestyrelsesmedlemmer dog nok blive anset for ansvarlige.

Der er ingen særlig ansvarsfritagelse for nogle typer af bestyrelsesmedlemmer. Også familiemedlemmer til aktionæren, medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer m.v. kan blive erstatningsansvarlige.

Lovgivningen åbner mulighed for, at der kan ske en nedsættelse af en persons erstatningsansvar som følge af skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt. Efter retspraksis synes det navnlig at kunne komme på tale i tilfælde, hvor der har været en form for afhængighedsforhold i form af familiemæssige relationer og lign.

Margin for fejlskøn.

Det er grundlæggende vigtigt, at bestyrelsesmedlemmerne i sit virke er bevidste om, at de ikke skal varetage bestemte aktionærs interesser, men udelukkende skal varetage selskabets interesser.

Ved transaktioner mellem selskabet og aktionærerne – f.eks. handel med varer mellem selskabet og en aktionær – vil der være en meget lille margin for fejlskøn. I sådanne situationer skal bestyrelsen derfor være meget omhyggelig med at påse at transaktionerne sker i selskabets, og ikke i aktionærens interesse.

Hvis bestyrelsen er bevidst om, at den udelukkende skal varetage selskabets interesser er der til gengæld en ganske stor margin for fejlskøn.

Passivitet.

Langt de fleste tilfælde, hvor et bestyrelsesmedlem eller en direktør ifalder ansvar er ikke situationer, hvor der skulle have været handlet anderledes, men derimod situationer hvor der slet ikke er handlet.

Der er tale om situationer, hvor et bestyrelsesmedlem undlader at drage de beslutningsmæssige konsekvenser af en given situation, såsom som at undlade at lukke en tabsgivende afdeling, at afskedige en uduelig direktør eller måske endda at indstille selskabets drift.

Selskabsloven indeholder en arbejdsfordeling mellem bestyrelsen og direktionen.

Bestyrelsen skal udover at varetage den overordnede og strategiske ledelse og sikre en forsvarlig organisation af selskabets virksomhed påse, at

1. bogføring og regnskabsafleggelse foregår på en tilfredsstillende måde
2. der er etableret procedurer for risikostyring og intern kontrol
3. bestyrelsen løbende modtager rapporteringer om selskabets finansielle forhold
4. direktionen udøver sit hverv på korrekt måde
5. selskabets kapitalberedskab er forsvarligt

Direktionen skal varetage den daglige ledelse af selskabet og følge de retningslinjer og anvisninger som bestyrelsen har givet.

Tendensen i retspraksis omkring bestyrelsesansvar er, at man går mere og mere bort fra at kræve, at bestyrelsesmedlemmerne har en detailindsigt om selskabets forhold mod til gengæld i stigende omfang at kræve, at bestyrelsesmedlemmerne er sine tilsynspligter bevidst.

Det følger af ovenstående, at en bestyrelses vigtigste opgave er at ansætte den rigtige direktion, herunder om nødvendigt, at afskedige den forkerte direktion. Det er nødvendigvis den daglige ledelse der driver virksomheden, og med den rigtige ledelse vil man – udover forhåbentlig at få økonomisk succes – have en overkommelig tilsynspligt.

Nogle tommelfinger regler.

Af domstolenes praksis omkring tilsyns- og kontrolpligter kan udledes følgende tommelfingerregler:

- Bestyrelsen må ikke være eftergivende og passiv f.eks. overfor en stærk direktør
- Bestyrelsen skal generelt overvåge selskabet grundigt
- Bestyrelsen skal sørge for effektivt tilsyn med ansatte der disponerer over selskabets midler
- Bestyrelsen har ikke pligt til et nøje indseende med alle detaljer i komplicerede sager, men skal dog foretage de undersøgelser og den kontrol, som konkret er nødvendig
- Bestyrelsen må ikke forholde sig passiv overfor noget, der indebærer at penge strømmer ud af selskabet
- Ved mistanke om misbrug skal bestyrelsen sikre selskabets midler, underrette aktionærerne mv.

Den grundige overvågning af selskabet foregår ved at fastsætte regler for løbende rapporteringer i form af perioderegnskaber med budgetkontrol, indgående redegørelser for direktionen om selskabets drift osv. Sådanne rapporteringer må afpasses efter det enkelt selskabets forhold.

Grundlæggende skal man ikke være bange for at blive medlem af en bestyrelse, men man skal være sit ansvar bevidst og bruge sin sunde fornuft, og ikke blot ukritisk tage en stærk direktørs eller et stærkt bestyrelsesmedlems indstilling og redegørelser for gode varer.

Når man taler om bestyrelsesarbejde fra en juridisk vinkel bliver det let kogt ned til, at en bestyrelse er et slags kontrolorgan hvis eneste opgave er at holde opsyn med den daglige ledelse. Det er også en del af en bestyrelses opgaver, men den vigtigste opgave er dog at skabe værdi for selskabet.

Hvis al tid i bestyrelseslokalet går med at gennemgå regnskabstal og drøfte forhold der er sket, så taber man let fokus på det det egentlig drejer sig om, og som man har en mulighed for at påvirke, nemlig fremtiden.

Forsikring.

Ved at følge ovennævnte kortfattede og ikke fyldestgørende anvisninger kan man begrænse risikoen for et ansvar, men risikoen kan ikke helt udelukkes.

Et bestyrelsesansvar er et personligt ansvar, og selvom man naturligvis skal stå til ansvar for sine handlinger – også som bestyrelsesmedlem – er det sørgeligt at se, at folk, der gennem dygtighed og arbejdsomhed har skabt sig en større personlig formue, kan risikere at miste det hele som følge af et bestyrelsesansvar i en bankbestyrelse, hvor bestyrelseshonoraret er begrænset og hvor de ansvarspådragende forhold ikke er sket for egen vindings skyld.

Det kan ikke være i nogens interesse, at kompetente personer fravælger at deltage i bestyrelsesarbejde fordi de ikke ønsker at udsætte sig selv for risikoen for et ansvar.

Når man indtræder i en bestyrelse, hvor der kan være en risiko for et erstatningsansvar af en vis størrelse må man derfor overveje at forlange, at selskabet tegner en ansvarsforsikring for bestyrelsen.

